

Sygn. akt VIII U 186/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Mirosława Wandachowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy P. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania P. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 31 lipca 2018 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu P. B. prawo do emerytury poczynając od dnia 1 lipca 2018 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego P. B. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 186/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 lipca 2018r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu P. B. (B.) prawa

do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony nie udowodnił na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz nie osiągnął wieku emerytalnego.

Organ rentowy wskazał, że praca wykonywana w szczególnych warunkach może być udowodniona wyłącznie na podstawie oryginalnych dokumentów wystawionych przez zakład pracy. Stąd brak podstaw do ustalenia faktu pracy w warunkach szczególnych na podstawie przedstawionych dokumentów, to jest oświadczenia z 29 marca 2018r., oświadczenia wnioskodawcy z 17 maja 2018r., zeznań świadków z 21 marca 2018r. i 10 kwietnia 2018r.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony złożył wniosek o orzeczenie o kosztach zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu ubezpieczony wskazał, że prace w warunkach szczególnych wykonywał od 21 września 1976r. do 31 grudnia 1996r. w Zakładach Mechanicznych (...) i następnie od 2 stycznia 1997r. do 31 grudnia 1998r. w Zakładach Odlewniczych „Zamet Odlewnie” Sp. z o.o. na stanowisku formierza i odlewnika, a następnie kontrolera.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

ubezpieczony (...) ukończył 60 lat życia. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Wniosek o przyznanie prawa do emerytury ubezpieczony złożył 23 lipca 2018r. i został on rozpoznany decyzją zaskarżoną omówioną na wstępie.

Ubezpieczony od 1 września 1973r. do 31 grudnia 1996r. był zatrudniony w Zakładach Mechanicznych „Zamet” S.A. w T. na stanowiskach:

- od 1 września 1973r. do 20 czerwca 1976r. – formierza odlewnika – ucznia na podstawie praktycznej nauki zawodu,
- od 21 czerwca 1976r. do 2 maja 1982r. – formierza,
- od 3 maja 1982r. do 29 lutego 1996r. – kontrolera wyrobów, kontrolera,
- od 1 marca 1996r. do 31 grudnia 1996r. – kontrolera jakości – odbiorcy (świadectwo pracy z 31 grudnia 1996r., akta ZUS).

W okresie od 24 stycznia 1980r. do 3 kwietnia 1982r. ubezpieczony odbył zasadniczą służbę wojskową.

W świadectwie pracy z 31 grudnia 1996r. (jw.) zakład pracy wskazał, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych od 21 czerwca 1976r. do 2 maja 1982r. jako formierz.

Od dnia 2 stycznia 1997r. do 7 sierpnia 2004r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie Odlewniczym „Zamet – Odlewnie” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

W świadectwie pracy z 9 sierpnia 2004r. podano, że w ww. okresie zatrudnienia ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku kontrolera wymienionym w dziale XIV (wykazu A) poz.24 pkt 1. Zakład pracy wystawił także ubezpieczonemu w dniu 9 sierpnia 2004r. świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych co do tego okresu.

Ubezpieczony faktycznie przez cały okres sporny od 21 czerwca 1976r. do końca grudnia 1998r. pracował w tym samym miejscu w sytuacji, gdy w styczniu 1997r. zmieniła się tylko nazwa pracodawcy. Zakłady zajmowały się odlewami staliwa, żeliwa, metali nieżelaznych. Ubezpieczony od 21 czerwca 1976r. do 2 maja 1982r. pracował jako formierz i zajmował się wykonywaniem form do odlewów. Pracę świadczył na hali produkcyjnej, gdy w zakładzie były dwie takie hale. Oprócz pracy formierza ubezpieczony także w razie takiej potrzeby obsługiwał piec do produkcji gazów służących do ocieplania pieców tzw. żarzaków, dostarczał wózkiem akumulatorowym na halę produkcyjną butle z tlenem, acetylenem, propan – butanem i wodorem, obsługiwał piec do wyżarzania odlewów, obsługiwał śrutownice, przy pomocy których odlewy czyszczone były np. z resztek piasku, zajmował się produkcją rdzeni do wytwarzania form odlewniczych, rozładowywał elektromagnesem wagony z surówką i potem woził ten materiał do pieca na halę, zajmował się murowaniem kadzi odlewniczych i pieca żeliwnego, co wykonywał podczas pracy innych kadzi i pieców żeliwnych. Zajmował się załadunkiem pieca do wytopu żeliwa, szlifował i malował gotowe produkty (np. elementy wystroju kościołów), ładował celpepsy z taśmy ciągłego odlewania. Wszystkie te czynności wykonywał na hali produkcyjnej. Było tam duże zapylenie, opary, hałas. Z tytułu wykonywania takiej pracy ubezpieczony dostawał zupy regeneracyjne zimną oraz napoje. Od 3 maja 1982r. do końca grudnia 1998r. ubezpieczony faktycznie pracował jako kontroler jakości i do jego obowiązków należało sprawdzanie czy wykonane odlewy są zgodne z dokumentacją techniczną. Dodatkowo pobierał próbki odlewów i zanosił je do badania do laboratorium, które znajdowało się w wydzielonym pomieszczeniu na hali produkcyjnej. Pracę taką ubezpieczony świadczył także na hali produkcyjnej, tam też wypełniał raporty z dokonanej kontroli, co zajmowało mu około pół godziny dziennie. W razie potrzeby dodatkowo wykonywał także inne czynności podane wcześniej pracując np. jako rdzeniarsz, czy formierz.

Razem z ubezpieczonym pracowali K. J. i J. S..

J. S. był zatrudniony w Zakładach i ich następcach prawnych od 1 września 1973r. do 30 września 2015r. na stanowiskach: ucznia – formierza odlewnika, formierza, piecowego, wytapiacza – odlewnika, wytapiacza, II wytapiacza, brygadzysty zmianowego, brygadzysty – wytapiacza, wytapiacza.

K. J. był zatrudniony w Zakładach od 12 stycznia 1961r. do 30 listopada 1997r. na stanowiskach: upalacza nadlewów, ślusarza, operatora urządzeń pomocniczych.

/dowód z: akt ZUS, akt osobowych ubezpieczonego dotyczących spornych okresów jego zatrudnienia, zeznań świadków K. J. i J. S. oraz z zeznań ubezpieczonego/.

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie ubezpieczonego P. B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 1270) ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Zgodnie z 184 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy – tj. 1 stycznia 1999r. – osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem – pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z cytowanych norm prawnych wynika, iż odwołujący nabędzie prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku łącznego spełnienia przesłanek:

- ukończenia wieku 60 lat,
- legitymowania się okresem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat, przypadającym na dzień 1 stycznia 1999r.,
- legitymowania się 15 letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, przypadających na dzień 1 stycznia 1999r.,
- nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

W świetle utrwalonego orzecznictwa sądowego dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska tylko rodzaj rzeczywiście powierzonej pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 26 czerwca 2015r. sygn. akt III AUa 168/15 LEX nr 1761793).

Ubezpieczony P. B. wiek emerytalny 60 lat ukończył (...), na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Spornym pozostawało, czy odwołujący na dzień 1 stycznia 1999r. posiada 15 - letni okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, a konkretnie czy istnieją podstawy zaliczenia do takiej pracy zatrudnienia ubezpieczonego w od 21 września 1976r.

do 31 grudnia 1996r. w Zakładach Mechanicznych „Zamet ” i następnie od 2 stycznia 1997r. do 31 grudnia 1998r. w Zakładach Odlewniczych „Zamet Odlewnie ” Sp. z o.o.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że ubezpieczony w powyższych okresach spornych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Ubezpieczony początkowo od 21 czerwca 1976r. do 2 maja 1982r. pracował głównie jako formierz i zajmował się wykonywaniem form do odlewów, a także rdzeni do wytwarzania form odlewniczych, a więc wykonywał pracę, o jakiej mowa w wykazie A dziale III poz.21: „ przygotowywanie mas formierskich i prace formierzy i rdzeniarzy ”. Dodatkowo wykonywał prace wymienione w wykazie A dziale III poz.22, to jest „ obsługa żeliwiaków, rozlewni i urządzeń pomocniczych ”, poz.23, to jest „ wybijanie, oczyszczanie i wykańczanie odlewów ”, poz.67, to jest „ obsługa pieców grzewczych i obróbka cieplna, transport materiałów na gorąco oraz transport wewnętrzny między stanowiskami pracy w wydziałach, w których wykonywane prace wymienione są w wykazie ”, w wykazie A dziale XIV poz.25, to jest „ bieżąca konserwacja agregatów

i urządzeń, prace budowlano – montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie ”. Następnie ubezpieczony wykonywał pracę kontrolera jakości, która wymieniona jest w wykazie A dziale XIV poz.24: „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie ”.

Ubezpieczony przez cały powyższy łączny okres sporny wykonywał pracę faktycznie w tym samym miejscu, w każdym przypadku przez całą dniówkę roboczą, codziennie, na hali produkcyjnej, będąc narażony na szkodliwe opary, pyły, hałas.

Ustalając powyższe w zakresie faktycznie świadczonej pracy przez odwołującego Sąd oparł się na logicznych, rzeczowych, zgodnych ze sobą i korespondujących ze zgromadzoną dokumentacją zeznaniach świadków, byłych współpracowników ubezpieczonego, zeznaniach ubezpieczonego oraz powołanej dokumentacji, w tym zwłaszcza zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego. Odnośnie pracy ubezpieczonego na stanowisku kontrolera jakości Sąd miał na uwadze, że zakład pracy uwzględnił ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych okres takiej pracy od 1997r., gdy tymczasem przeprowadzone postępowanie w sprawie wykazało, że ubezpieczony również w okresie wcześniejszym świadczył taką samą pracę i w tym samym miejscu na tym stanowisku.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że w orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że możliwe jest łączenie w przebiegu dniówki prac o różnym charakterze polegające na wykonywaniu nie jednego, lecz kilku rodzajów prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie. W takim wypadku do czasu pracy w warunkach szczególnych zlicza się czas równoległe wykonywanych czynności wtedy, gdy różne prace, wszystkie łącznie lub każda z osobna odpowiadają pracom w szczególnych warunkach i wszystkie razem wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W takiej sytuacji ubezpieczony legitymuje się wymaganym co najmniej 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych i to nawet po wyłączeniu w okresie spornego, okresu przerwy w pracy związanej z odbywaniem zasadniczej służby wojskowej. Zatem spełnia wszystkie konieczne przesłanki prawa do dochodzonego świadczenia.

Zajmując takie stanowisko Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od 1 lipca 2018r., czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku (zgodnie z art.129 ust.1 ustawy emerytalnej).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tj. Dz.U. z 2015r., poz.1800).

(-)SSO Grzegorz Tyrka